

ALAVIESKA

KAAVOITUSKATSAUS 2024

YLEISTÄ

Maankäyttö- ja rakennuslain 7 §:n mukaisesti kunnan tulee vähintään kerran vuodessa laatia kaavoituskatsaus: ”Kunnan tulee vähintään kerran vuodessa laatia katsaus kunnassa ja maakunnan liitossa vireillä olevista ja lähiaikoina vireille tulevista kaava-asioista, jotka eivät ole merkitykseltään vähäisiä (kaavoituskatsaus). Siinä selostetaan lyhyesti kaava-asiat ja niiden käsittelyvaiheet sekä sellaiset päätökset ja muut toimet, joilla on välitöntä vaikutusta kaavoituksen lähtökohtiin, tavoitteisiin, sisältöön ja toteuttamiseen. Kaavoituskatsauksen yhteyteen on kysynnän sitä edellyttäessä liitettävä arvio asumiseen varattujen tonttien riittävydestä. (29.12.2006/1441) Kaavoituskatsauksesta on tiedotettava sen tarkoituksen kannalta sopivalla tavalla.” (MRL 7§)

Maankäyttö- ja rakennuslaki sekä maankäyttö- ja rakennusasetus säätelevät kaavoitusta ja rakentamista. Kunnat vastaavat yleis- ja asemakaavoituksesta omalla alueellaan. Alavieskan kaavoitusta ohjaa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus järjestämällä vuosittain kunnan kanssa kehittämiskeskustelut sekä yksittäisiä kaavoja koskien viranomais- ja työneuvottelut.

Tässä katsauksessa esitellään Alavieskan kunnan kaavahankkeet sekä maakunnassa olevat kaavahankkeet sekä muut kunnan alueella tai läheisyydessä olevat maankäyttöön liittyvät hankkeet.

MAANKÄYTÖN SUUNNITTELUJÄRJESTELMÄ

1. VALTAKUNNALLISET ALUEIDENKÄYTTÖTAVOITTEET

Alueidenkäyttötavoitteiden avulla taitetaan yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvataan luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parannetaan elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastomuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin.

Alueidenkäyttötavoitteiden tehtävänä on:

- varmistaa valtakunnallisesti merkittävien seikkojen huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa,
- auttaa saavuttamaan maankäyttö- ja rakennuslain ja alueidenkäytön suunnittelun tavoitteet, joista tärkeimmät ovat hyvä elinympäristö ja kestävä kehitys,

- toimia kaavoituksen ennakoivan ja vuorovaikutteisen viranomaistyön välineenä valtakunnallisesti merkittävissä alueidenkäytön kysymyksissä sekä
- edistää kansainvälisten sopimusten täytäntöönpanoa Suomessa.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

2. Maakuntakaavat

Maakuntakaava on maankäyttö- ja rakennuslain mukainen useampaa kuin yhtä kuntaa koskeva yleispiirteinen maankäytön suunnitelma. Maakuntakaavassa esitetään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Aluevarauksia osoitetaan vain siltä osin ja sillä tarkkuudella kuin alueiden käyttöä koskevien valtakunnallisten tai maakunnallisten tavoitteiden kannalta taikka useamman kuin yhden kunnan alueiden käytön yhteen sovittamiseksi on tarpeen. Maakuntakaavalla edistetään maakunnan strategista kehittämistä.

Maankäyttö- ja rakennuslaki

Maakunnan suunnittelusta säädetään maankäyttö- ja rakennuslain 4 luvussa (25 § – 34 §). Maakunnan liitto vastaa maakuntakaavan laatimisesta (26 §) ja maakuntakaavan hyväksyy maakunnan liiton ylin päättävä toimielin (31 §), maakuntavaltuusto. Pohjois-Pohjanmaan liiton hallintosäännön 123 §:n mukaan maakuntakaavoitusta ohjaa maakuntahallitus, joka päättää kaavan vireillepanosta sekä laadinnan yhteydessä saatuihin lausuntoihin, mielipiteisiin ja muistutuksiin annettavista vastineista. Maakuntakaavan keskeisiä kysymyksiä käsitellään kuntien maankäytön asiantuntijoista koostuvassa maakuntakaavoituksen neuvottelukunnassa. Maakuntakaavoitusta ohjaa maakuntahallitus, jossa käsitellään kaavan vaiheet ja niistä saatu palaute. Maakuntakaavan keskeisiä kysymyksiä käsitellään kuntien maankäytön asiantuntijoista koostuvassa maakuntakaavoituksen neuvottelukunnassa. Maankäyttö- ja rakennuslain uudistaminen on käynnissä, lisätietoa asiasta ympäristöministeriön sivuilla.

Kokonaismaakuntakaavan uudistaminen

Pohjois-Pohjanmaan kokonaismaakuntakaavaa uudistettiin vaihemaakuntakaavoituksen periaatteella (MRL 27 §) vuosina 2009–2018, uudistamistyö sai lainvoiman tammikuussa 2022. Maakuntakaavan uudistamisen pohjaksi laaditut Pohjois-Pohjanmaan maakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (MAT) hyväksyttiin (maakuntahallituksessa 10.10.2011, 240 §). Tavoitteet laadittiin vuorovaikutteisessa yhteistyössä maakunnan kuntien, seutukuntien ja viranomaisten kanssa. Tavoitteiston lähtökohtana ovat olleet toisaalta valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet

(VAT, voimaan 1.3.2009) ja toisaalta maakunnan omista erityistarpeista lähtevät maakuntasuunnitelman tavoitteet sekä voimassa oleva maakuntakaava ja sen laatimisen yhteydessä määritellyt tavoitteet. Lisäksi otettiin huomioon maakuntaohjelma ja maakunnan pitkän aikavälin strategiat, kuten ilmasto-, energia- ja liikennestrategiat. Kolmannen vaihemaakuntakaavan lainvoimaisuuden myötä Pohjois-Pohjanmaan kokonaismaakuntakaava on kokonaan päivittyneet sekä Vaalan ja Himangan alueiden osalta Kainuun ja Keski-Pohjanmaan maakuntakaavat ovat kumoutuneet. Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan laatiminen aloitettiin syksyllä 2021 ja sen on määrä valmistua vuoden 2023 aikana.

Maakuntakaavan uudistamisessa käsitellään kattavasti koko maakunnan alueidenkäyttöä vaihekaavoituksen periaatteella. Jokaisella kolmella vaihemaakuntakaavalla on omat verkkosivunsa, joille pääsee tämän sivun oikeasta marginaalista. Maakuntakaavan uudistamisen sekä varausten täydentämisen ja päivittämisen poikkileikkaavana teemana on ilmasto ja energia. Painotus perustuu kansalliseen ja maakunnalliseen ilmasto- ja energiastrategiaan sekä valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin. Ilmastonmuutoksen hallinnan kannalta keskeinen alueidenkäyttölinninen kysymys on energia, johon sisältyy sekä energiantuotantoon että kulutukseen liittyvä alueidenkäytön yleispiirteinen ohjaus: mm. energian tuotantoalueet (maa- ja merituulivoima, turve, bioenergian tuotanto), energiansiirtoyhteydet sekä energiatehokas alue- ja yhdyskuntarakente. Lisäksi maakuntakaavaa päivitetään muiden tarpeellisten alueidenkäyttöratkaisujen osalta. Maakuntakaavan uudistaminen etenee kokonaisuohjelman puitteissa kolmessa vaiheessa kaavan päivitysten kiireellisyyden ja selvitysten valmistumisasteen mukaisesti. Kokonaismaakuntakaava kumoutuu vaihekaavassa käsiteltyjen teemojen ja korvaavien merkintöjen osalta aina vaihekaavan saadessa lainvoiman.

Pohjois-Pohjanmaan kumoutuva maakuntakaava on koko maakunnan ja kaikki maankäyttökysymykset käsittävä ns. kokonaismaakuntakaava. Maakuntakaavassa on osoitettu Pohjois-Pohjanmaan alueidenkäytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet sekä sellaiset aluevaraukset, jotka ovat tarpeen maakunnan kehittämisen kannalta. Kaavassa on osoitettu maakunnan aluerakenne, kaupunki- ja maaseutualueiden kehittämisvyöhykkeet, matkailun vetovoima-alueet, liikenneverkon ja logistiikka-alueiden kehittäminen, tuulivoima-alueita, luonnon monikäyttöalueita, virkistysreittejä, luonnonsuojelualueet ja kulttuuriympäristön arvoja. Maakuntavaltuusto hyväksyi kaavan 11.6.2003. Ympäristöministeriö vahvisti sen 17.2.2005 ja kaava on tullut lainvoimaiseksi Korkeimman hallinto-oikeuden 25.8.2006 tekemällä päätöksellä.

Maakuntakaavan oikeusvaikutus

Maakuntakaavan keskeisin oikeusvaikutus on, että se on ohjeena laadittaessa tai muutettaessa kunnan yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Viranomaisen on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään

kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista. Maakuntakaavalla voidaan rajoittaa rakentamista erikseen määrätyillä alueilla.

Kokonaismaakuntakaavan uudistaminen valmistui, energia- ja ilmastovaihemmaakuntakaava vireillä

Pohjois-Pohjanmaan kokonaismaakuntakaavaa uudistettiin vaihemmaakuntakaavoituksen periaatteella (MRL 27 §) vuosina 2009-2018, uudistamistyö sai lainvoiman tammikuussa 2022 (korkein hallinto-oikeus KHO 2022:11). Maakuntakaavan uudistamisen pohjaksi laaditut Pohjois-Pohjanmaan maakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (MAT) hyväksyttiin (maakuntahallituksessa 10.10.2011, 240 §. Tavoitteet laadittiin vuorovaikutteisessa yhteistyössä maakunnan kuntien, seutukuntien ja viranomaisten kanssa. Tavoitteiston lähtökohtana ovat olleet toisaalta valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT, voimaan 1.3.2009) ja toisaalta maakunnan omista erityistarpeista lähtevät maakuntasuunnitelman tavoitteet sekä voimassa oleva maakuntakaava ja sen laatimisen yhteydessä määritellyt tavoitteet. Lisäksi otettiin huomioon maakuntaohjelma ja maakunnan pitkän aikavälin strategiat, kuten ilmasto-, energia- ja liikennestrategiat. Kolmannen vaihemmaakuntakaavan lainvoimaisuuden myötä Pohjois-Pohjanmaan kokonaismaakuntakaava on kokonaan päivittynyt sekä Vaalan ja Himangan alueiden osalta Kainuun ja Keski-Pohjanmaan maakuntakaavat ovat kumoutuneet. Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemmaakuntakaavan laatiminen aloitettiin syksyllä 2021 ja sen on määrä valmistua vuoden 2024 aikana.

Voimassa olevat maakuntakaavat

Pohjois-Pohjanmaalla voimassa ovat 1.-3. vaihekaavat ja Hanhikiven ydinvoimamaakuntakaava, joka täydentyi merkinnöiltään niiltä osin kuin uudistamistyössä aihealueita käsiteltiin. Vaihemmaakuntakaavat kumoavat käsiteltyjen teemojen osalta vuoden 2003 maakuntakaavan sekä Vaalassa ja Himangalla aikaisemmin voimassa olleet Kainuun ja Keski-Pohjanmaan maakuntakaavat.

Pohjois-Pohjanmaalla on tällä hetkellä lainvoimaisena voimassa neljä maakuntakaavaa:

- Pyhäjoen ydinvoimalahanketta varten laadittu Hanhikiven ydinvoimamaakuntakaava, joka on hyväksytty maakuntavaltuustossa 22.2.2010 ja vahvistettu ympäristöministeriön päätöksellä (YM2/5222/2010) 26.8.2010, lainvoima 21.9.2011 (KHO).
- Pohjois-Pohjanmaan kokonaismaakuntakaavan kolmivaiheisen uudistamistyön aloitti 1. vaihemmaakuntakaava, joka on hyväksytty 2.12.2013 ja vahvistettu ympäristöministeriössä 23.11.2015 (YM1/5222/2014), lainvoimaiseksi kaava tuli 3.3.2017 (KHO) (energiantuotanto ja -siirto, kaupan palvelurakenne, luonnonympäristö, liikennejärjestelmä ja logistiikka)
- 2. vaihemmaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 7.12.2016 ja sai lainvoiman 2.2.2017 (kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet, maaseudun asutusrakenne, virkistys- ja matkailualueet, seudulliset ampumaradat ja materiaalikeskukset, puolustusvoimien alueet)

- 3. vaihemaakuntakaava hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 11.6.2018, määrättiin voimaan maakuntahallituksen päätöksellä MRL § 232 nojalla 5.11.2018 ja sai lainvoimainen 17.1.2022 KHO:n hylättyä viimeisen valistuksen (Pohjavesi- ja kiviainesalueet, mineraalipotentiali- ja kaivosalueet, Oulun seudun liikenne ja maankäyttö, Tuulivoima-alueiden tarkistukset, Vaalan ja Himangan kaavamerkintöjen tarkistukset sekä muut tarvittavat päivitykset)

3. YLEISKAAVA

Yleiskaava on kunnan yleispiirteinen maankäytön suunnitelma. Sen tehtävänä on yhdyskunnan eri toimintojen, kuten asutuksen, palvelujen ja työpaikkojen sekä virkistysalueiden sijoittamisen yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteensovittaminen.

Yleiskaavoituksella ratkaistaan tavoitellun kehityksen periaatteet, ja yleiskaava ohjaa alueen asemakaavojen laatimista.

Yleiskaava on joustava kaavamuoto. Se voi olla luonteeltaan hyvinkin strateginen ja yleispiirteinen lähestyen maakuntakaavan esitystapaa. Toisaalta yleiskaava voidaan laatia tarkaksi suoraan rakentamista ohjaavaksi. Tällaisia yleiskaavoja on laadittu erityisesti ranta- ja kyläalueille. Myös tuulivoimarakentamisen ohjaamisessa yleiskaavan rooli on vahvistunut.

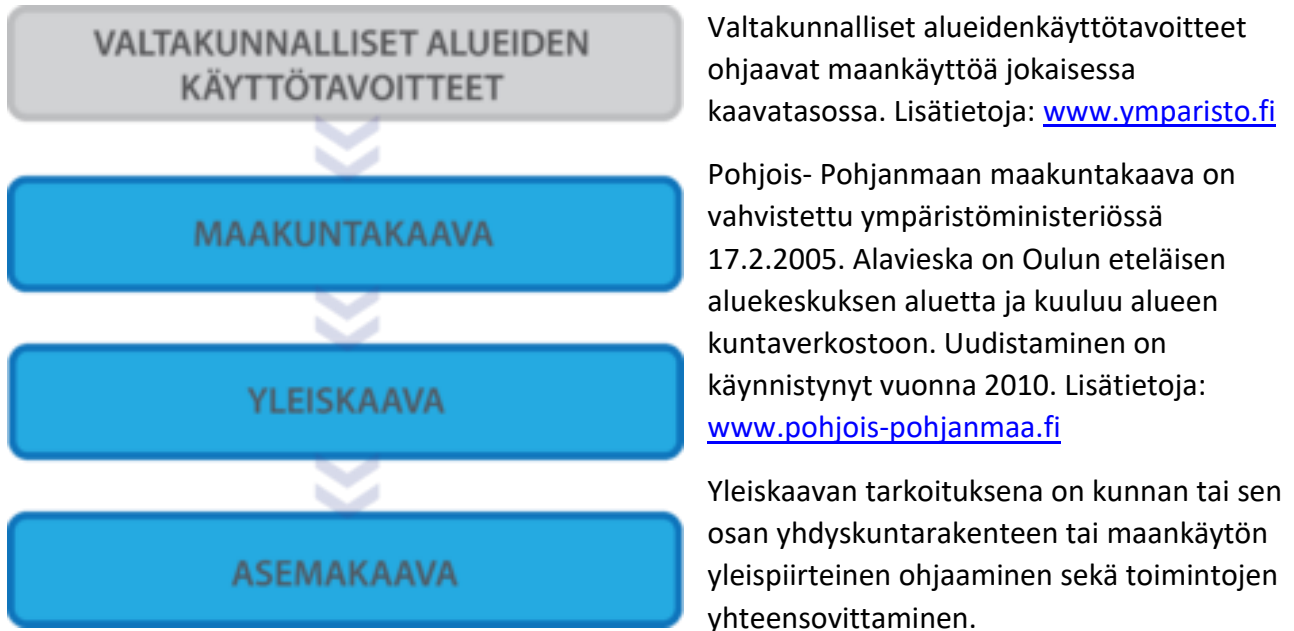
Yleiskaava voidaan laatia myös vaiheittain tai osa- alueittain, jolloin kaavan nimi on osayleiskaava. Ranta-alueille laaditaan rantayleiskaavoja tai rantaosayleiskaavoja.

4. ASEMAKAAVA

Asemakaavoitus on yksityiskohtaisin maankäytön suunnittelun taso. Asemakaavan tarkoitus on osoittaa yksityiskohtaisesti eri alueiden käyttötarkoitukset: mitä säilytetään, mitä saa rakentaa, mihin ja millä tavalla. Kaavassa osoitetaan esimerkiksi rakennuksen sijainti, koko ja käyttötarkoitus sekä viheralueet, asumisen alueet teollisuuden ja palvelujen alueet. Ranta- asemakaavalla ohjataan pääasiassa loma-asutuksen järjestämistä ranta-alueille.

KAAVATASOT JA KÄSITTEET

Asemakaava laaditaan alueiden käytön yksityiskohtaista järjestämistä, rakentamista ja kehittämistä varten. Asemakaava ohjaa rakentamista ja muuta maankäyttöä paikallisten olosuhteiden, kaupunki- ja maisemakuvan, hyvän rakentamistavan, olemassa olevan rakennuskannan käytön edistämisen ja kaavan muun ohjaustavoitteen edellyttämällä tavalla. Asemakaavan laatii ja hyväksyy kunta.

OIKEUSVAIKUTTEISUUS

Oikeusvaikutteinen / oikeusvaikutukseton ilmaisee kaavoituksen yhteydessä sen, miten sitovia vaikutuksia kaavalla on.

Asemakaava on aina oikeusvaikutteinen, mikä tarkoittaa sitä, että rakentamisen yhteydessä siitä voi poiketa ainoastaan vähäisessä määrin.

Yleiskaava voidaan laatia sekä oikeusvaikutteisena että oikeusvaikutuksettomana. Mikäli yleiskaava on oikeusvaikutteinen, se on mainittava kaavakartassa. Oikaisuvaikutukseton yleiskaava on kehittämiss poliittinen ja strateginen suunnitelma. Oikeusvaikutuksetonta osayleiskaavaa on käytännössä pidettävä valtuuston tahdonilmauksena halutusta kehityksestä. Oikeusvaikutteinen yleiskaava vaikuttaa sitovammin muuhun suunnitteluun.

VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kaavaa laadittaessa on selvitettävä suunnitelman toteuttamisen vaikutukset. Kaavoituksessa tulee arvioida ennakkoon kaavan ja sitä koskevien vaihtoehtojen toteuttamisen merkittävät ympäristövaikutukset. Lisäksi tulee arvioida yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut mahdolliset vaikutukset. Vaikutusten arvioinnin apuna käytetään kaavaprosessin alussa laadittuja selvityksiä.

KAAVAPROSESSIN ETENEMINEN

Kaavat valmistellaan vuorovaikutuksessa osallisten kanssa. Osallisia ovat maanomistajien lisäksi kaikki, joiden oloihin tai etuihin kaavoitus vaikuttaa. Myös viranomaiset sekä yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään, ovat osallisia. Jokainen voi siis vaikuttaa omaa elinympäristöään koskevaan suunnitteluun ja päätöksentekoon. Maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetään kaavoituksen tiedottamisesta, osallistumisesta sekä viranomaisten yhteistyöstä. Tavoitteena on turvata kansalaisten tiedonsaanti ja mahdollisuus osallistua suunnitelmien valmisteluun.

Kaavaprosesseissa kaavoituksen alkamisesta eli vireille tulosta kuulutetaan esim. paikallisissa lehdissä. Prosessin aluksi laaditaan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), jossa on esitetty vuorovaikutusprosessi.

Kaavaprosessin valmisteluvaiheessa laaditaan kaavaluonnos, joka asetetaan nähtäville laatimisvaiheen kuulemista varten. Luonnoksen nähtävillä olon aikana voi jättää sitä koskevan mielipiteen. Tämän jälkeen kaavasta valmistellaan ehdotus, joka asetetaan nähtäville vähintään 30 vuorokauden ajaksi. Ehdotuksesta voi jättää muistutuksen nähtävillä olon aikana. Sekä luonnos- että ehdotusvaiheessa pyydetään viranomaislausunnot ja pidetään tarvittavat viranomaisneuvottelut. Alavieskassa kaavat hyväksyy kunnanvaltuusto. Kaavan hyväksymispäätöksestä voi hakea muutosta. Yleiskaavaa ja asemakaavaa koskevasta kunnan päätöksestä valitetaan hallinto- oikeuteen. Jatkovalitukset tehdään korkeimpaan hallinto- oikeuteen.

Kaavaprosessi

5. MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAIN UUDISTUS

Uudistuksen päätavoitteita ovat hiilineutraali yhteiskunta, luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen, rakentamisen laadun parantaminen sekä digitalisaation edistäminen.

Uudistus valmistellaan parlamentaarisesti. Valmistelusta vastaa ympäristöministeriö.

Hallitus antoi rakentamislakiesityksen eduskunnalle 15.9.2022. Eduskunta hyväksyi rakentamislain 1.3.2023. Rakentamislaki tulee voimaan 1.1.2025.

Lakia uudistettaessa otetaan huomioon muun muassa:

- laajat yhteiskunnalliset ilmiöt kuten ilmastonmuutos, aluerakenteen erilaistuminen, kaupungistuminen, digitalisaatio, liikkumisen murros ja siirtyminen puhtaan energian käyttööneri alueiden elinvoimaisuus ja kestävä kehitys
- alueidenkäytön suunnittelun laatu
- rakentamisen laatu ja vastuukysymykset
- viranomaisohjauksen toimivuus
- osallistumisen ja vuorovaikutuksen helppous
- yhteensopivuus muun lainsäädännön kanssa sekä
- Suomen EU-jäsenyyden ja kansainvälisten sitoumusten tuomat vastuut

ALAVIESKAN KAAVATILANNE V. 2024

Alavieskassa voimassa olevat sekä tällä hetkellä vireillä olevat yleis- ja asemakaavat:

YLEISKAAVAT

1. Alavieskan keskustan osayleiskaava 2030

Alavieskan keskustan osayleiskaavatyö käynnistyi vuoden 2010 aikana. Kaavaehdotus oli nähtävillä kesä-elokuussa 2013 ja kunnanvaltuusto hyväksyi kaavan kokouksessaan 11.11.2013 (§ 62). Kaava on tullut voimaan alkuvuodesta 2014.

Osayleiskaava on tavoitevuotena vuosi 2030. Oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa osoitetaan Alavieskan keskusta-alueen asumis-, elinkeino- ja palvelutoiminnot ja niiden laajentumisalueet sekä laajentumisen vaiheittaisuutta kuvaavia reservialuemerkinä. Viimeisin osayleiskaavamuutos on hyväksytty kunnanvaltuustossa 22.2.2021 (§5). Osayleiskaavamuutoksessa Vivunkummun alueella muutettiin Kalajoen varressa olevalle Vivunkummun alueen retkeily- ja virkistysalueelle asuinrakennuspaikka.

2. Saarenkylä- Vieskanjärven tuulivoimapuiston osayleiskaava
Osayleiskaava- alue sijaitsee noin viisi kilometriä Alavieskan keskustan pohjoispuolella, Alavieska-Merijärvi välisen seututien itäpuolella ja se rajautuu idässä Alavieskan keskustan ja Saarenperän yhdistävään Järvitiehen. Hankealue on pinta- alaltaan n. 6 km². Alueelle voidaan toteuttaa yhdeksästä tuulivoimalasta muodostuva tuulivoimapuisto. Saarenkylä-Vieskanjärven tuulivoimapuiston osayleiskaava on hyväksytty Alavieskan kunnanvaltuustossa 13.1.2014 (§ 4).
3. Kytölän tuulivoimapuiston osayleiskaava
Osayleiskaava-alue sijaitsee 10 km:n päässä kirkonkylältä, Alavieskan ja Kalajoen rajalla Taluskylän ja Tolosperän länsipuolella. Alueelle voidaan toteuttaa yhdeksän tuulivoimalan muodostamaa tuulivoimapuistoa. Kytölän tuulivoimapuiston osayleiskaava on hyväksytty Alavieskan kunnanvaltuustossa 17.3.2014 (§ 9).
4. Kähtävän osayleiskaava
Kähtävän osayleiskaava sijaitsee Kähtävänkylällä n. 4 km Alavieskan keskustasta kaakkoon Alavieskan ja Ylivieskan rajalla sekä rajoittuen lisäksi Kalajoen Raution kylään. Alueelle on kaavoitettu maaseutumaista rakentamista ja aluetta. Kylää kehitetään taajaman jälkeen tärkeänä asumisen alueena. Kähtävän osayleiskaava on hyväksytty Alavieskan kunnanvaltuustossa 31.11.1992.
5. Hangaskurunkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaava
Alavieskan kunnanvaltuusto on hyväksynyt Hangaskurunkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan 10.6.2024 (§25). Hyväksytystä kaavasta on tehty valitus Pohjois- Suomen hallinto-oikeuteen, joten kaava ei ole vielä lainvoimainen.
6. Verkasalon tuulivoimapuiston osayleiskaava
Verkasalon tuulivoimapuiston osayleiskaavasta on laadittu kaavaluonnos, jonka kunnanhallitus hyväksyi 5.12.2023 (§195). Osayleiskaavaluonnoksen ja -kaavaselostus liitteineen on ollut nähtävillä MRL:n 62 §:n ja MRA 30 §:n mukaisesti. 3.1.2024 - 28.2.2024. Hanketoimijana Verkasalon hankkeessa on Winda Energy Oy. Tuulivoimapuisto sijoittuu Alavieskan, Kalajoen ja Ylivieskan väliselle alueelle. Hankealueelle suunnitellaan 20–30 tuulivoimalan rakentamista, joista 14-21 Alavieskan alueelle, 5-8 sijoittuu Kalajoen alueelle ja 5-8 Ylivieskan alueelle. Jokainen kunta vastaa omalla alueellaan olevasta kaavoitustyöstä

ja hanke etenee omina kaavoitusprosesseina eri kunnissa. Suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään noin 300–350 metriä ja yksikköteho noin 6-10 MW, jolloin kokonaisteho olisi arviolta noin 120-300 MW.

7. Miehennevan tuulivoimapuiston osayleiskaava

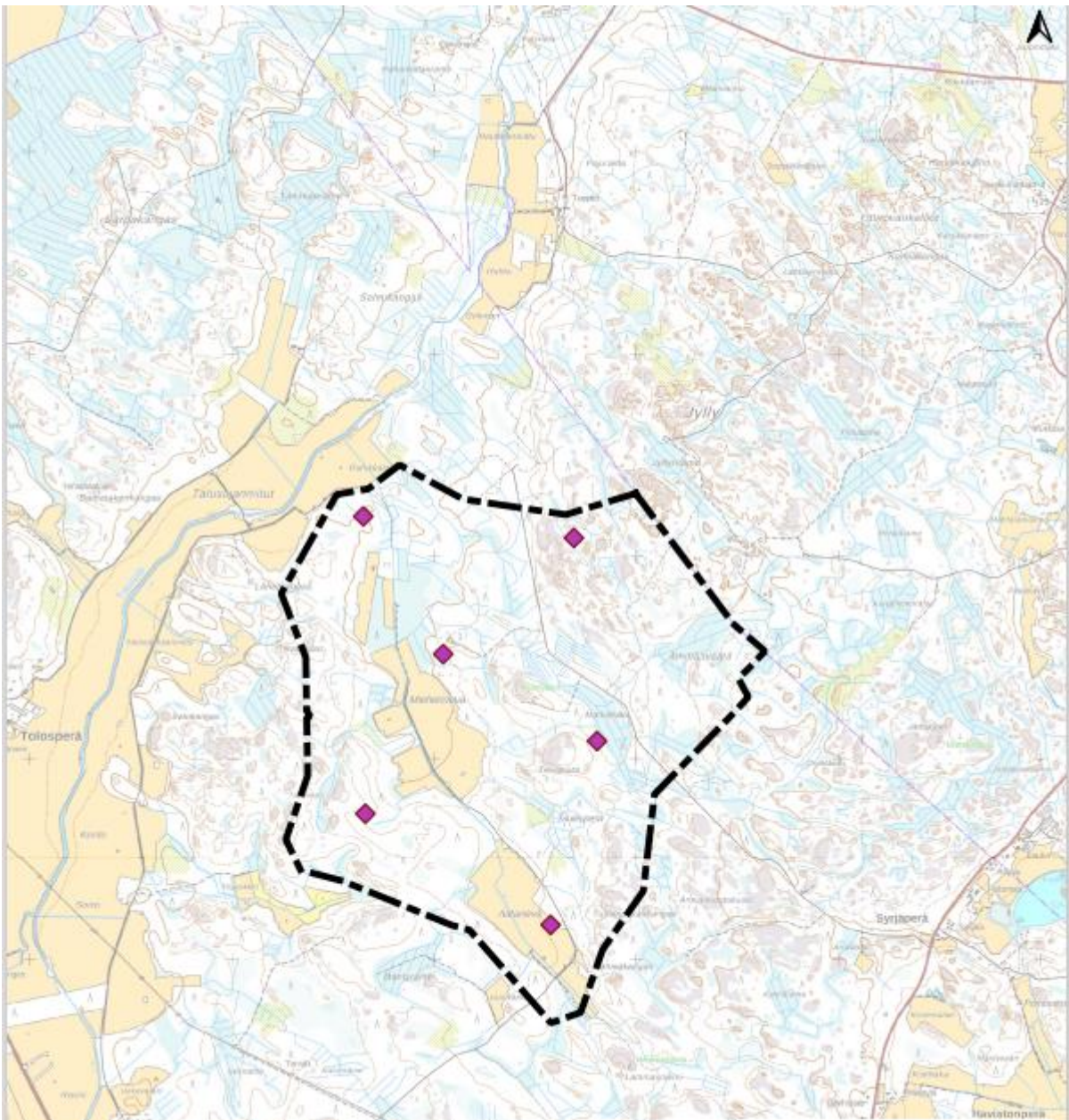
Alavieskan kunnanvaltuusto on asettanut vireille tuulivoimarakentamista ohjaavan osayleiskaavan laatimiseen Miehennevan alueelle. (Kvalt 27.02.2023 § 5).

Hanketoimijana Miehennevan hankkeessa on vaihtunut YIT Suomi Oy:stä Eolus Finland Oy:ksi. Samalla hanke on muuttunut aurinko- ja tuulivoimarakentamista palvelevaksi osayleiskaavaksi. Osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut yleisesti nähtävillä MRL:n 63 §:n mukaisesti 12.8-16.9.2024 ja hankkeesta on järjestetty yhteinen yleisötilaisuus yhdessä Pohjois -Pohjanmaan Ely-keskuksen kanssa. Yhtä aikaa kaavaprosessin kanssa on vireillä YVA-ohjelma.

Hankealue on muodostettu 1500 metrin etäisyydellä lähimpiin rakennuksiin.

Tuulivoimapuistoon on tarkoitus kaavoittaa 6 tuulivoimalaitosta. Voimalapaikasta on vähintään 1600 metriä lähimpään vakituiseen tai vapaa-ajan rakennukseen.

Hankealue koostuu yksityisomistuksessa olevasta maasta

Miehennevan tuulivoimapuistoalue.

ASEMAKAAVAT

1. Alavieskan keskustassa on voimassa asemakaava, johon on tehty viimeisimmät kaavamuutos koskien Kivihaan aluetta (Kvalt 22.2.2021 §4). Tällä hetkellä on vireillä kaavamuutos Kirkonkylä-, Pohjapuolentien – ja Jokiniituntien alueella. Asemakaavan muutoksella ja laajennuksella muodostuu Jokiniituntien katualue, Pohjapuolentien ja Alavieskantien liikennealueet sekä niihin liittyvät katu-, virkistys-, erityis- ja maa- ja

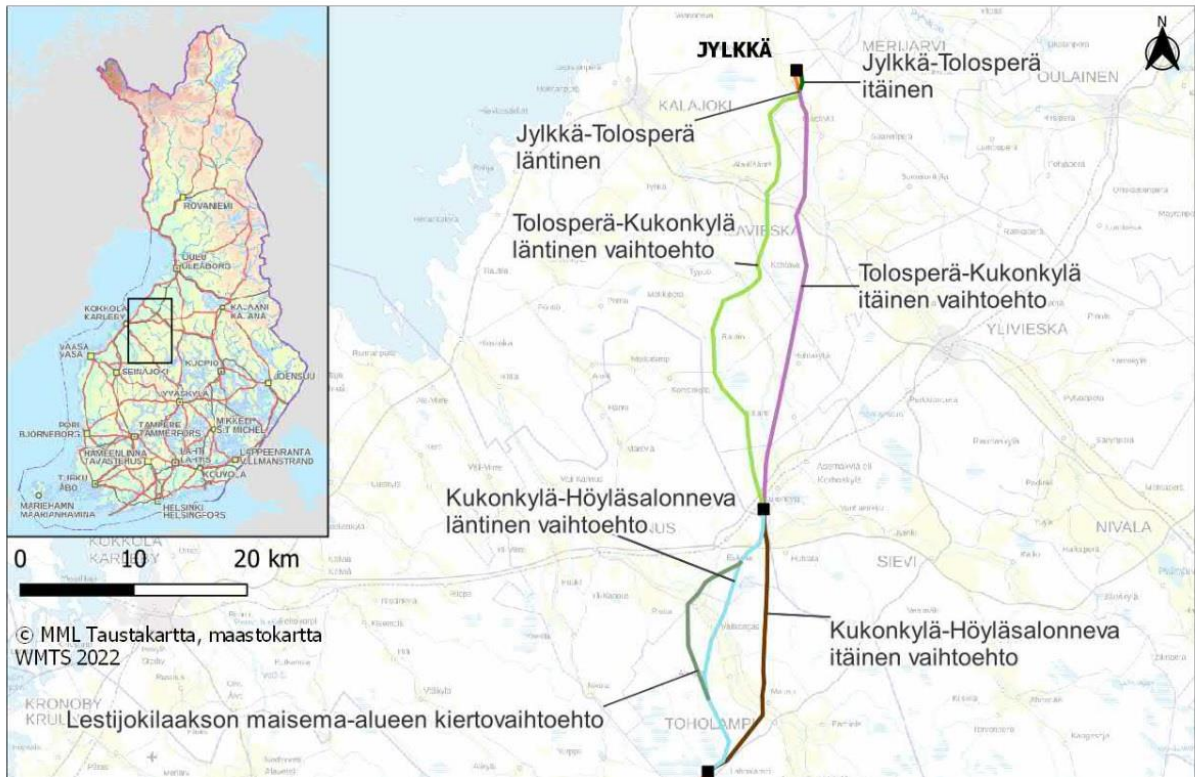
metsätalousalueet. Lisäksi asemakaavan muutoksella muodostuu tontit kortteleissa 11, 29, 30, 33, 36 ja 301.

MUITA MAANKÄYTTÖÖN LIITTYVIÄ HANKKEITA ALAVIESKAN KUNNAN ALUEELLA TAI LÄHISTÖLLÄ:

1. Finngrid voimajohtolinja Jylkkä-Alajärvi

Fingrid suunnittelee uutta 2 x 400+110 kilovoltin voimajohtoa Kalajoen ja Alajärven välille. Hankkeen ympäristövaikutukset ja niiden lieventämisen mahdollisuudet selvitettiin ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä, josta Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on antanut perustellun päätelmänsä. Fingrid on valinnut jatkosuunnitteluun etenevät vaihtoehtoiset reittiosuudet ja hanke on siirtynyt seuraavaksi rakentamisvaihetta edeltävään yleissuunnitteluun. Kalajoen Tolosperän ja Sievin Kukonkylän välillä jatkosuunnitteluun on valittu itäinen reittivaihtoehto, koska läntisellä vaihtoehdon todettiin heikentävän liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkaa Vääräjoen varrella. Itäinen vaihtoehto on myös lyhyempi ja siten kokonaisvaikutukset jäävät lievemiksi ja metsämaata jää johtoalueelle hieman vähemmän. Myös alueelta saatu palaute tukee itäisen vaihtoehdon valintaa.

Rakentamisen edellyttämät maastotutkimukset ja yleissuunnittelu tehdään vuosina 2023–2024. Voimajohdon rakentamisen arvioidaan tapahtuvan vuosina 2025–2027.

Finngrid:in suunnittelema Alajärvi- Jylkkä voimajohtolinja Alavieskan kohdalla.

2. Mt 787 (Pohjapuolentie) ja mt 7770 (Jokiniituntie) jalankulku- ja pyörätie

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on aloittanut tiesuunnitelman laatimisen ja suunnitelman vaatimat maastotyöt ja tutkimukset Mt 787 (Pohjapuolentie) ja mt 7770 (Jokiniituntie) jalankulku- ja pyörätie välillä Pohjapuolentie-Someronkyläntie yhdessä Alavieskan kunnan kanssa. Suunnitteluun sisältyy jalankulku- ja pyörätien suunnittelu Jokiniituntien varteen.

Alavieskan kunnanvaltuusto on päättänyt 13.12.2021 (§75) Jokiniituntien kevyen liikenteen väylän suunnittelutyön aloittamisesta. Jokiniituntien kevyen liikenteen väylän on tarkoitus sijoittua Jokiniituntien eteläpuolelle. Suunnittelukonsulttina toimii A-Insinöörit Oy.

3. Marjanevan aurinkovoimapuisto

Neoen Renewables Finland Oy on suunnittelemassa n. 200 MW aurinkovoimapuistoa Alavieskan kunnan Marjanevan alueelle. Alue sijoittuu osin Kalajoen kaupunkiin ja Alavieskan kunnan alueelle. Hankealue sijaitsee Kalajoen kaupungin ja Alavieskan kunnan rajalla. Hankealueen pinta-ala on noin 243 ha, josta sijoittuu Alavieskaan 91 ha. Voimalan suunniteltu enimmäisteho on noin 200

MW. Hankealueen etäisyys on Alavieskan keskustasta noin 12,8 km. Voimala-alueen nykyinen maankäyttö on ympäristöluvitettua turvetuotantoaluetta. Voimala-alueella sähkön tuotanto toteutettaisiin aurinkokennopaneeleilla, joista tuotettu sähkö johdetaan inverttereiden kautta valtakunnalliseen sähkön suurjännitteiseen kantaverkkoon.

Aurinkovoimahanke ei kuulu YVA-lain 1.2.2019 päivätyn liitteen 1 hankeluettelon hankkeisiin. YVA-menettely voi tulla harkinnanvaraisesti sovellettavaksi ELY-keskuksen päätöksellä, mikäli hanke aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, merkittäviä ympäristövaikutuksia (YVA-laki 3 §).

Alavieskan kunnanhallitus on käsitellyt Marjanevan aurinkovoimapuistohanketta kokouksessaan 13.2.2023 (Khall 13.02.2023 § 24) sekä lausunut kokouksessaan 9.10.2023 Pohjois-Pohjanmaan Ely-keskuksen lausuntopyyntöön hankkeen YVA-tarveharkinnasta (Khall 9.10.2023 §158).

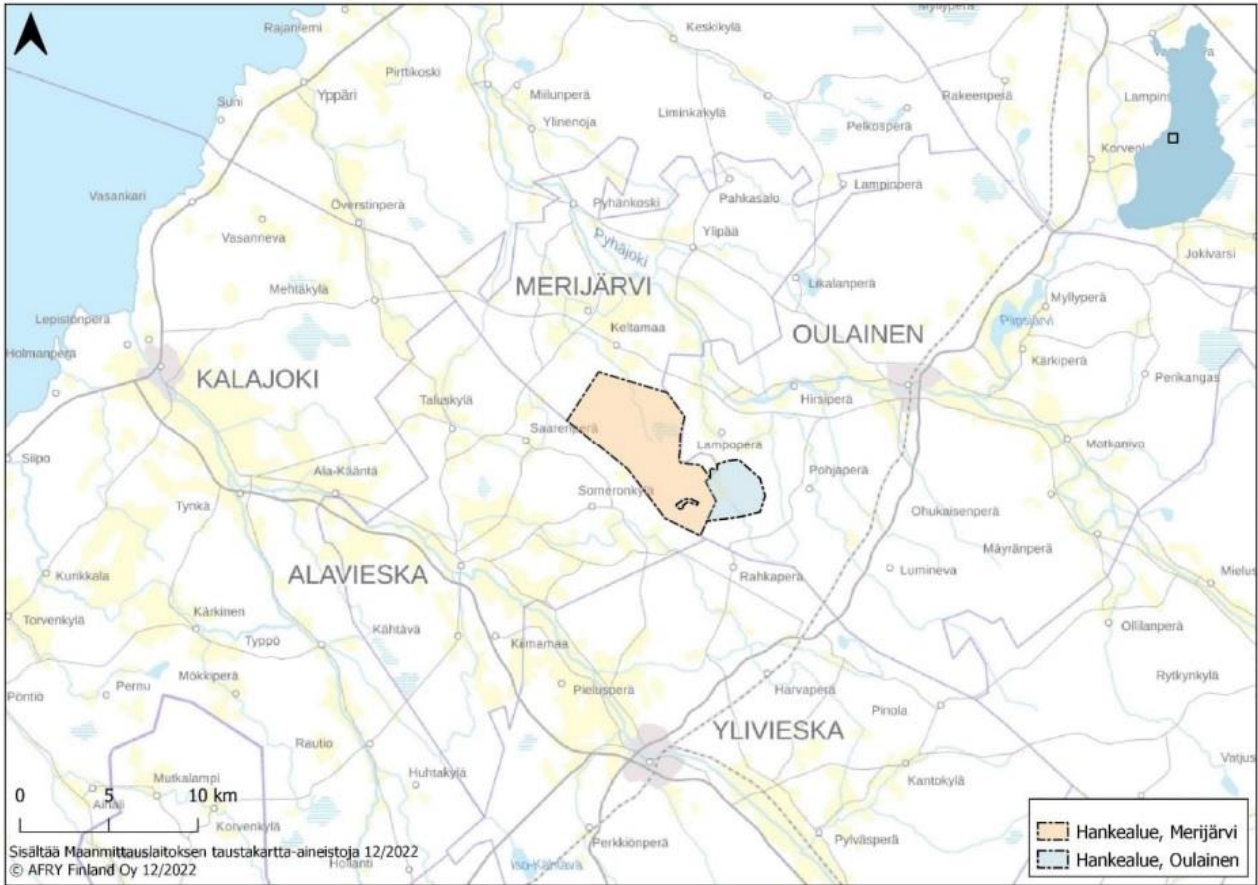
Alavieskan kunnan lausunto on, että Marjanevan aurinkovoimahankkeeseen ei katsota edellyttävän YVA-menettelyä hankkeen laajuuden vuoksi ja yhteisvaikutusten ei katsota pienevän tai kasvavan Marjanevan hankkeen liityntäjohdoista. Alavieskan kunta toteaa edelleen lausunnossaan, että Marjanevan aurinkovoimalahanke edellyttää Maankäyttö- ja rakennuslain 16 § mukaista suunnittelutarvelupamenettelyä.

4. Kettukankaan tuulivoimapuisto Oulaisten kaupungin ja Merijärven kunnan alueella

Ilmatar Merijärvi Oy (Ilmatar Energy Oy) suunnittelee Oulaisiin ja Merijärvelle Kettukankaan alueelle sijoitettavaa tuulivoimapuistoa. Suunnitelma käsittää 16-29 voimalaa. Voimaloiden korkeus olisi enimmillään 350 metriä ja yksikköteho 7-10 MW. Alue sijoittuu Alavieskan kunnan koillisrajan läheisyyteen.

5. Rakennuskielto ja toimenpiderajoitus Hangaskurun, Verkasalon ja Miehennevan tuulivoimapuistojen osayleiskaava- alueille

Kunnanhallitus on asettanut 13.5.2024 (§102) kokouksessa Hangaskurun,- Verkasalon- ja Miehennevan tuulivoimapuistojen osayleiskaava- alueille rakennuskiellon (MRL § 38) sekä toimenpiderajoituksen MRL § 128 mukaan. Rakennuskielto on voimassa, kunnes osayleiskaavan hyväksymispäätös on saanut lainvoiman tai enintään viisi vuotta.

Kettukankaan tuulivoimapuisto

MUITA MAANKÄYTTÖÖN LIITTYVIÄ ASIAKIRJOJA ALAVIESKAN KUNNASSA

RAKENNUSJÄRJESTYS

Alavieskan kunnanvaltuuston hyväksymä rakennusjärjestys vuonna 2017 antaa paikallisista oloista johtuvia suunnitelmallisia sekä sopivan rakentamisen ja kulttuuri- sekä luonnonarvojen huomioonottavia määräyksiä. Lisäksi rakennusjärjestys antaa tarpeellisia määräyksiä hyvän elinympäristön toteuttamisen ja säilyttämisen kannalta. Rakennusjärjestyksen viimeisimmän päivityksen on kunnanvaltuusto hyväksynyt 10.6.2024 (§30). Alavieskan kunnanhallitus on asettanut vireille rakennusjärjestyksen uusimisen uuden rakentamislain johdosta sekä antanut tekniselle lautakunnalle tehtäväksi rakennusjärjestyksen uudistamisen. (Khall 12.2.2024 §43).

ALAVIESKAN MAANKÄYTÖN KEHITYSKUVA

Alavieskan maankäytön kehityskuvan tavoitevuosi on 2025 ja se on hyväksytty Alavieskan kunnanvaltuustossa 2008. Maankäytön kehityskuvalla määritellään Alavieskan kunnan maankäytölle pitkän aikavälin tavoitteet.

TONTTIPÖRSSI

Asemakaava- alueen tontit on koottu tonttipörssiin. Vapaita asuinrakennustontteja on seuraavilla alueilla: Kivihaassa (14kpl), Ämmänkalliolla (8 kpl), Kauhaperkkiössä (4 kpl), Laidunpuistossa (4 kpl), Savelantiellä (1 kpl) sekä Mönkönvainiossa (2 kpl). Lisäksi kunnan omistamia tontteja on Kähtävällä (3 kpl). Lisäksi keskustassa on kaksi asuin- ja liikerakennustonttia. Tonttipörssi löytyy Alavieskan kunnan internet- sivuilta: www.alavieska.fi/kaavoitus_ja_tontit

Alavieskan kunnassa omakotitalorakentaminen on painottunut pääasiassa sivukylille, mutta vuoden 2020 jälkeen on asemakaava-alueen tontteja ostettu ja varattu edellisvuosiin nähden paljon. Kunta on asettanut tonttien myyntitavoitteeksi 5 asuintonttia vuodessa.

LISÄTIETOJA ALAVIESKAN KAAVOITUSASIOISSA

Lisätietoja Alavieskan kunnan kaavoitusasioista saa kunnan internet- sivuilta: www.alavieska.fi/kaavoitus_ja_tontit sekä Ympäristöhallinnon internet- sivuilta: www.ymparisto.fi.

Alavieskan kunnan maankäyttösuunnitelmista antaa tarvittaessa lisätietoja kunnaninsinööri Tuomas Häggman, puh: 044-5395287 tai sp: tuomas.haggman@alavieska.fi